

ANKE TEN DOESCHATE

Het ziet er
allemaal goed uit

the house of books

Copyright © Tekst 2012 Anke ten Doeschate en The House of Books,
Vianen/Antwerpen
Omslagontwerp marliesvisser.nl
Omslagillustratie Getty Images/Dessie Davidova
Auteursfoto Kim Vonk
Opmaak binnenwerk ZetSpiegel, Best

www.thehouseofbooks.com

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 443 3524 8
D/2012/8899/56
NUR 320

In het pikkedonker rijd ik langs het Naardermeer naar Bussum. Vannacht gaat het flink sneeuwen, als je het weerbericht tenminste mag geloven, en ik heb op Marktplaats voor vijftien euro een slee op de kop getikt. Zo'n mooie, ouderwetse, houten slee die me doet denken aan winters uit mijn jeugd en aan mijn vader die mijn zusje en mij door een besneeuwd bos voorttrok. Nu is het mijn beurt om mijn zoon Pepijn sneeuwpret te bezorgen. Sneeuwpoppen maken, sleetje rijden, sneeuwballen gooien en warme chocolademelk drinken. Dat je alle leuke dingen uit je jeugd nog eens mag overdoen vind ik echt geweldig aan het moederschap.

Bij de rotonde voor station Bussum Zuid ga ik rechtsaf. Na een paar honderd meter moet ik eigenlijk opnieuw rechtsaf, de Laarderweg op. Maar in plaats daarvan rijd ik rechtdoor. Het is een weg die ik het afgelopen jaar zo vaak ben gegaan dat het een automatisme is geworden. Ik neurie mee met *Driving Home for Christmas*, het enige kerstnummer dat ik echt mooi vind. Als ik de ventweg naast de snelweg eenmaal heb bereikt, ben ik blij dat ik binnendoor ben gereden, want op de A1 staat het verkeer muurvast.

Pas op het ziekenhuisterrein besef ik dat ik helemaal verkeerd ben gereden. Ik zucht, parkeer de auto en kijk naar het

complex. Voor de ingang van de spoedeisende hulp staat een enorme kerstboom met tientallen lichtjes. Achter de meeste ramen brandt licht. Op het oog ziet het er best gezellig uit, maar ik weet wel beter. Ik tel de verdiepingen en de vensters en meen de kamer te onderscheiden waar ik negen maanden geleden lag. Iets verder naar rechts moeten de verloskamers zijn. Daar ben ik twee keer bevallen. Mijn beide kinderen zijn op deze plek langs de snelweg geboren.

Mijn blik zakt af naar de begane grond. Er staan twee ambulances voor de ingang. Ik zie weer voor me hoe ik hier op een koude avond in maart rillend en misselijk op een brancard werd afgevoerd. Een gevoel van doffe ellende overmeestert me. Als verlamd staar ik een tijdje naar de knalgele voertuigen van de GGD Gooi en Vechtstreek. Dan verman ik me en start de motor weer. Wegwezen. Ik heb hier niets meer te zoeken. Gelukkig maar. Ik keer de auto, rijd opnieuw Bussum door en ruim een halfuur later ben ik met mijn mooie houten slee weer thuis.

Eenmaal thuis loop ik meteen naar Brechtjes kamer. Op mijn tenen sluip ik naar haar ledikant en kijk naar haar slapende gezichtje, haar uitgestrekte armpjes en de kleine, tot vuistjes gebalde handjes. Als ze begint te woelen, druk ik een kus op haar voorhoofd en ga weg. In onze slaapkamer verwissel ik mijn jurkje voor een joggingbroek en een oude slobbertrui. Ik kijk uit het raam en zie dat het is gaan sneeuwen. Karel komt binnen en slaat zijn armen om me heen. ‘De eerste sneeuw van het jaar,’ zegt hij, niet wetend dat er de komende tijd meer sneeuw zal vallen dan wij ooit hebben meegemaakt. Ik knik, leg mijn hoofd op zijn schouder en samen kijken we naar de dikke, neerwarrelende vlokken. Het jaar dat ons compleet heeft lamgeslagen is bijna voorbij.

I

OP EEN CAMPING IN ZUID-FRANKRIJK 1,5 JAAR EERDER

‘Dit is het goede leven,’ verzucht mijn vriendin Maria, terwijl we vanaf ligbedden naar onze kinderen in het peuterbadje kijken. Mijn zoon Pepijn is druk in de weer met een gieter en een emmertje en Maria’s dochter vermaakt zich uitstekend met een zwemband. Mijn man Karel vult Maria’s glas met witte wijn en schenkt dan zichzelf in.

‘Gaan jullie straks nog het dorp in?’ vraag ik.

‘Ja, even naar de markt.’

‘Wil je nog meer geitenkaas voor me meenemen? Dat is zo ongeveer het enige wat ik nog lust.’

Maria stemt grinnikend toe en neemt nog een slok van haar witte wijn. Met enige afgunst staar ik naar haar glas en pak dan mijn flesje water.

We staan op een droom van een camping, omgeven door lavendelvelden, vlak bij het schilderachtige stadje Grignan, op de grens van de Provence met de Drôme. In de verte torent de Mont Ventoux boven de glooiende heuvels uit. Op deze plek aan de rand van het bos is het leven goed. Genoeg schaduw voor de kindjes, een heerlijk zwembad, maar verder weinig poespas. Zeker geen animatieteam, maar wel een door en door Franse campinguitbaatster. ‘*Bonjour mon petit bonhomme,*’ kirt deze Jiline, telkens als ze de bijna 2-jarige Pepijn in het oog krijgt.

Als ik niet de hele dag kotsmisselijk was, zou het leven hier perfect zijn. Maar ik ben tien weken zwanger en het enige wat ik binnenhoud – raar maar waar – is geitenkaas.

De ochtenden beginnen al goed. Om half zeven staat Pepijn aan ons bed. Dan wil hij een beker melk en *koflooworst*, ofwel knoflookworst. In onze stacaravan kan hij zelf bij de koelkast, dus vaak zwaait hij al met de worst voor mijn neus. De geur ervan doet mijn nuchtere maag drie keer omdraaien. Meestal ben ik nog net op tijd bij de gootsteen, soms ook niet. Zo beginnen mijn dagen in Grignan.

Ik heb ook al een paar keer moeten overgeven in de Intermarché. Normaal gesproken vind ik het een walhalla, zo'n Franse megasupermarkt, maar dit jaar doet Karel in zijn eentje de boodschappen, nadat ik twee keer een sprint naar de toiletten moest trekken. Toen ik uit een gangpad met kinderkleding opeens op de afdeling verse vis stond, was er geen houden meer aan. Fijn hoor, zwanger zijn.

Ik ben ervan overtuigd dat het een meisje wordt. Bij Pepijn had ik nergens last van, maar nu ben ik letterlijk ziek, zwak en misselijk. En dat nog wel in Zuid-Frankrijk. Wat een pech.

Maar ik mag me dan wel niet zo lekker voelen, Grignan, met zijn prachtige kasteel, smalle straatjes en authentieke markt, heeft mijn hart gestolen. Als we een week later in de stromende regen in de Vogezen op een camping naast een spoorbaan staan, heb ik voor het eerst in mijn leven heimwee, niet alleen naar mijn eigen huis, maar ook naar de lavendelvelden in het zuiden. Als ik ook nog eens lees dat deze plek zestig jaar geleden diende als doorgangskamp, vanwaar Franse joden per trein naar Duitsland werden gedeporteerd, verliest die voor mij zijn laatste beetje glans. Na drie dagen wil ik alleen nog maar naar huis. Lekker overgeven in mijn eigen toiletpot.

2

Terug in Nederland ben ik alweer twaalf weken zwanger. Misschien verbeeld ik het me, maar mijn buik begint al iets dikker te worden. Wie er echt op let, zou kunnen zien dat ik zwanger ben. Ik bel naar de verloskundigenpraktijk voor een eerste afspraak en kan er twee dagen later terecht. Op de website heb ik al gezien dat drie van de vier verloskundigen er nog steeds werken. Ook Franka, de verloskundige die de bevalling van Pepijn heeft gedaan, is er gelukkig nog.

Op een warme augustusochtend wandel ik even voor half negen door het centrum naar de praktijk, die is gevestigd in een oud badhuis aan de Vecht.

‘Hoe voel je je?’ vraagt praktijkassistente Barbara, nadat ik aan haar bureau heb plaatsgenomen voor de intake.

‘Vooral misselijk,’ zeg ik.

‘Ja, dat hoort er nu eenmaal bij, hè?’ zegt ze nuchter. Nadat ze mijn bloeddruk heeft gemeten, mag ik op de weegschaal gaan staan. De misselijkheid heeft in elk geval ook een positief effect, want ik blijf twee kilo te zijn afgevallen. Dat is ook voor het eerst na een verblijf in Frankrijk. Tevreden neem ik weer plaats, terwijl Barbara van alles invult op mijn zwangerschapskaart.

‘Ga je weer meedoen aan onze zwangerschaps cursus?’ vraagt

Barbara. ‘Ik geef hem nog steeds. Hart-stik-ke leuk.’ Ze heeft al een folder over de cursus in haar hand.

‘Ik denk dat we dit keer zwangerschapshaptonomie gaan doen,’ antwoord ik. ‘Dat is weer eens iets anders.’

‘Nou, jammer hoor,’ zegt ze.

Als ze alle gegevens op een rijtje heeft, krijg ik nog een stapel folders in mijn handen gedrukt en mag ik doorlopen naar de spreekkamer. Daar maak ik kennis met verloskundige Cecile, die sinds enkele maanden in de praktijk werkt. Een knappe, jonge meid met donker haar, een guitige lach en stralend witte tanden.

‘Nou, Anke, je bent wel een paar weken te laat voor de eerste afspraak,’ zegt ze nadat ze een blik op mijn zwangerschapskaart heeft geworpen. ‘Eigenlijk hoor je die te maken als je zo’n acht weken zwanger bent.’

‘Sorry,’ zeg ik, ‘ik ben een maand in Frankrijk geweest en afgelopen weekend pas teruggekomen.’

‘O, wat heerlijk,’ zegt Cecile. ‘Een maand in Frankrijk... Dat zou ik ook wel willen.’

‘De volgende keer ga ik als ik niet zwanger ben,’ verzucht ik. ‘Ik heb nu heel wat wijn en kaas moeten laten staan.’

‘Ja, dat zal wel.’ lacht ze. ‘Maar goed, dan moeten we maar snel de combinatietest laten doen.’

‘Nee hoor, die wil ik niet,’ zeg ik, enigszins verbaasd door zoveel voortvarendheid.

Cecile werpt nog snel een blik op mijn zwangerschapskaart. ‘Zijn jullie gelovig?’ vraagt ze voorzichtig.

‘Nee, dat heeft er niets mee te maken,’ zeg ik. ‘Als ik zwanger zou zijn van een kindje met Down, dan zouden we dat houden, dus dan lijkt zo’n test me ook niet nodig.’

Blijkbaar is het nogal vreemd om de combinatietest te weigeren als je niet streng gereformeerd bent, want Cecile probeert het nog één keer. ‘Ik zie hier dat je ook al 32 bent... Dat

is best oud.’ Ze kijkt me ernstig aan, alsof ik zojuist heb verteld dat ik met hulp van een Italiaanse dokter op mijn 52e zwanger ben geraakt.

‘Ja, maar dan val je toch niet in een risicocategorie. Ik dacht dat dat vanaf je zesendertigste gold?’ vraag ik, enigszins beleefd omdat deze bloedmooie vijftwintigjarige mij op mijn tweeëndertigste blijkbaar als oud beschouwt. Wacht maar, denk ik in stilte.

‘Je loopt niet echt een verhoogd risico,’ beaamt Cecile.

‘Is er, behalve het syndroom van Down, nog een andere reden om deze test te doen?’ vraag ik.

‘Nee,’ zegt Cecile.

‘Nou, dan wil ik het niet,’ zeg ik. ‘Misschien is dat gek, maar van mij hoeft het niet.’

‘Wat jij wilt,’ zegt Cecile, waarna ze een aantekening maakt op mijn kaart en iets invoert op de computer. ‘Maak bij Barbara maar een afspraak voor de termijnecho,’ zegt Cecile. ‘Die wil je wel, neem ik aan?’

‘Natuurlijk,’ zeg ik. Nadat ik voor begin volgende week een afspraak voor de termijnecho heb gemaakt, wandel ik langs de Vecht weer naar huis. Het is nog stil op het water. In de verte zie ik alleen twee roeiboten van de plaatselijke roeivereniging. Over een paar uur is het vast weer een komen en gaan van plezierboten.

Aan het eind van de middag gaan Karel en ik naar een uitgerij in Amsterdam, waar een zomerborrel wordt gehouden. We werken allebei als boekvertaler en grijpen bijna elk feestje aan om bij te praten met redacteurs en collega-vertalers.

Ik ben nog steeds verontwaardigd over de manier waarop mij de combinatietest werd opgedrongen. Het maakt me zelfs een beetje onzeker, alsof ik nu al een slechte moeder ben door mijn ongeboren kind die test te weigeren.

‘Maar die combinatietest is toch niets meer dan een kansberekening?’ zegt Karel, terwijl we gaan zitten in een vrijwel verlaten coupé. ‘Waarom zouden we de kans op een kind met Down laten uitrekenen als we toch al weten dat we het niet zouden laten weghalen?’

‘Ik vind het ook raar,’ zeg ik, terwijl de trein over de brug over het Amsterdam-Rijnkanaal dendert. Ik kijk naar de jonge bomen van het Diemberbos en probeer niet zo aan mezelf te twijfelen.

Het feest vindt plaats in een oud grachtenpand aan het Singel. Het is er druk en benauwd, maar er zijn tal van oude bekenden. We schuifelen door de menigte in de richting van de bar. Voor ons gaat een smoezelige schrijver met een leeg bierglas in zijn hand dezelfde kant op. Zijn niet zo frisse lichaamsgeur zorgt voor een nieuwe aanval van misselijkheid. Daar gaan we weer.

‘Ik moet weer overgeven,’ zeg ik tegen Karel, waarna ik me omkeer en me langs twee redacteuren wurm die al aanstalten maken om me te zoenen. Nu even niet. Gelukkig heb ik hier een paar jaar gewerkt en weet ik hoe ik het snelst bij de toiletten kan komen. Net op tijd kom ik in de kelder en vind ik een toilet dat nog vrij is.

Als ik even later mijn handen sta te wassen, slaat een mannelijke oud-collega me kameraadschappelijk op de schouders.

‘Gaat het weer, Anke?’ zegt hij, terwijl hij me met pretoogjes aankijkt. ‘Te veel wijn op een dinsdagmiddag is ook niet goed voor een mens.’

Ik knik en glimlach als een boer met kiespijn. ‘Je hebt helemaal gelijk, Michiel. De rest van de middag houd ik het bij appelsap,’ zeg ik.

‘Goed plan!’ grinnikt hij.

Als we even later weer boven zijn, komt collega-vertaler Elly

op me af. ‘Anke, wat leuk om je weer te zien!’ roept ze al van verre. ‘Zeg, ik durf het bijna niet te vragen, maar ben jij misschien weer zwanger?’

Ik krijg een hoofd als een boei. Het ene moment word ik nog voor alcoholiste versleten en het volgende raadt iemand mijn geheimpje. ‘Ja,’ beken ik uiteindelijk, als ik beseft dat ik er wel erg lang het zwijgen toe doe.

Nu is het Michiels beurt om rood te worden. ‘Sorry,’ zegt hij.

‘Sorry?’ roept Elly verbaasd. ‘Een felicitatie lijkt me meer op zijn plek. Proficiat meid! Ik dacht het al toen ik je zag binnenkomen.’ Ze zoent me enthousiast en legt tot mijn afgrijzen een hand op mijn beginnende buikje. ‘Leuk hoor!’

Ik was even vergeten dat je buik, in elk geval onder vrouwen, algemeen bezit wordt als je zwanger bent. Daar zal ik de komende maanden niet omheen kunnen.

‘Je hoopt natuurlijk op een meisje,’ zegt Elly, die in toenemende mate mijn ergernis wekt.

‘Nou, eigenlijk niet,’ zeg ik recalcitrant.

‘Hè?’ roept ze verbaasd, nadat ze zich bijna in haar witte wijn heeft verslikt.

‘Nee, twee jongens lijkt me helemaal geweldig.’

‘O,’ zegt ze beteuterd. ‘Nou ja, ik ben in elk geval blij dat ik alleen maar dochters heb.’

‘Dat is dan toch fijn?’ zeg ik, me afvragend waarom ik voor de tweede keer vandaag word aangekeken alsof er een steekje aan me loszit.